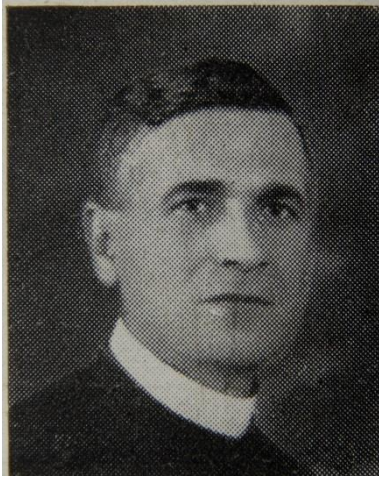

36. Mosolygó József, bizánci rítusú katolikus lelkész, író, helytörténész életműve

Kategória: kulturális örökség

Az érték helyszínének leírása, rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Mosolygó József (1883. Újfehértó-1959. Tokaj) Középiskolai tanulmányait Debrecenben, Nyíregyházán és Ungvárt folytatta. A teológiát ez utóbbi helyen 1904-1908 között végezte, 1908. 12. 19-én pappá szentelik. 1907-ben Túrterebesen (Ugocsa vármegye, ma Románia része) lelkész, 1917-től 1957-ig, negyven éven keresztül Tokajban lelképásztor. Szentszéki ülnök, tanácsos (1928), hegyaljai esperes (1935), zempléni főesperes (1939). 1932-ben az Egyházközsége számára szegényházat építtet. Közéleti szerepet is vállalat, 1945-ig tagja volt a város képviselőtestületének.

Nevét Tokajban utcanév viseli. 1994. június 25-én templomában emléktábláját szentelték. Ismertebb művei:

-Máriapócsi naptár 1928-ra (7.évf.)

-Püspöki látogatási okmány, Tokaj, 1940

-A keleti egyház Magyarországon, Miskolc, 1941

1922-ben szerkesztője lett a Magyar Görögkatolikusok Országos Szövetsége Hivatalos Közlönye - Görögkatolikus Tudósító számainak.

Írói, helytörténeti munkásságának kimagasló értéke a Tokajról készült, első hitelesnek, tárgyilagosnak nevezhető monográfia. Megjelenésétől kilencvenkettő esztendő telt el, így a múltó idő során az újabb történeti kutatások ismeretében némely fejezetének bekezdései mára elavultnak tekinthetők. Ennek ellenére értékes kézikönyvként használják a történeti kutatók, tanulmányaikat folytató fiatalok. Napjainkban is gyakran hivatkoznak a monográfiára és gyakran idéznek belőle. Tárgyalja a város történetét a régi időktől kezdve, egészen az 1920-as évekig bezárólag. Ismerteti a város közigazgatását, egyházait, egészségügyét, közoktatását, közigazgatását, pénzügyi rendszerét, az árvizeket, valamint Tokajt, és borát a költészetben. A monográfia különös értéke, hogy az első világháborús hősi

halottak neveinek felsorolása mellett (165 fő) igen részletes és körültekintő biográfiai adatokat közöl a város korabeli társadalmának vezető egyéniségeiről, azóta sem ismeretes ehhez hasonló feldolgozás. Pótolhatatlan fényképfelvételeket tartalmaz, melyek Mendek József tokaji műterme által készültek. A felvételeken olyan épületekkel is találkozhatunk, amelyek már sajnos nem léteznek. Ma már könyvritkaságnak tekinthető. 2015-ben 100 számozott példányban a Tokaj Hegyaljai Zsidó Hagyományőrző Egyesület, a Tokaji Ortodox Zsidó Hitközség, Kalmanovits Miklós elnök jóvoltából hasonló kiadása jelent meg. A monográfia bevezetőjében, 1930. augusztus hóban Fejér Andor akkori főszolgabíró írta: „Ezt a nagy szeretettel megírt monográfiát az olvasó közönség kedves figyelmébe ajánlom.”

Béres Béla, tokaji római katolikus plébános a következő szavakkal búcsúzott Mosolygó Józseftől:

Mosolygó József sírja fölött

Béres Béla plébános búcsúbeszéde:

„Mint Paptestvér, elbúcsúztam már a templomban ft. Mosolygó József Zempléni főesperes, volt tokaji Paróchus úrtól. Elbúcsúztam tőle a róm. kat. Anyaszentegyház ősrégi szép könyörgésével a „Liberával”. Most úgy állok ide sírhantjához, mint tokaji lakos, mint tokaji polgárember, mindazoknak nevében, akiknek szívéből kikívánczik még egy utolsó Istenhozzád, Tokaj község köztisztelőben álló Józsi bácsijához.

Minden tokaji ember szívébe nyilallott a hír: „Mosolygó József meghalt!” Ez a hír nemcsak szűkebb baráti körét, hanem vallásfelekezeti és világnézeti hovatartozás nélkül, mindenkit megrendített.

Nem meglepetést okozott ez a hír, hanem őszinte fájdalmat és szomorúságot. Mindnyájan, akik közelebbről láttuk hanyatló életének utolsó szakaszában, tudtuk, hogy feltartozhatatlanul jön a vég. Tudtuk, hogy az Úr, mint tiszta búzát begyűjti őt csűrébe. Halálhíre még is összemarkolta szívünket és könnyet sajtolt szemünkbe.

Az fáj, hogy újra szegényebb lett Tokaj egy színes, értékes egyéniséggel. Az fáj, hogy szürkébb, sivárabb lett az élet körülöttünk, mert pótolhatatlanul hiányzik körünkből, a nemeslelkű, művelt, finom, szerény-tudós-papiember.

Az fáj, hogy ebben az önző, rideg, könyörtelen világban, olyan keveset találunk Hozzá hasonlót, - aki megszemélyesítője volt a Hitnek, - a legértékesebb emberi kincsnek, lelki értékeknek -, a Hitnek, szívjósnak és fogyhatatlan szeretetnek.

Az utolsó napokig – derűs életbölcseességgel, törhetetlen optimizmussal nézte a korforduló világrengető eseményeit, amelynek Ő itt Tokajban 42 éven át szemlélője és szereplője volt. Senki nem ismerte jobban Tokaj történelmi múltját, mint Ő. Senki nem ismerte és becsülte jobban a tokaji tájakat és embereket, mint Ő. Senki nem írt olyan féltő gonddal és anyyi lelkesedéssel a világhírű tokaji borról és szőlőkultúráról mint Ő. Ezt el kellett mondani róla. Erről beszélnek írásai és könyvei. Ezt mi tudjuk róla! De ezt nem szabad elfelejtenie a tokaji közéleti vezetőknek sem! Erre emlékezni kell a tokaji ifjúságnak és a felnövekvő generációknak!

Felejthetetlen Józsi bácsi!

Itt fogsz nyugodni a „Garaiban”, az áldott tokaji dombok és könnyel-verejtékkel áztatott tokaji Kopasz hegy fogadja magába földi maradványaidat. És jól van ez így. Szellemed, lelked, gondolataid, életműved tovább élnek és hatnak a tokaji emberek között.

Az Egyház Liturgiájának gazdag kiváltságos napjaiban: Mindenszentek, Halottak napján búcsúzunk Tőled és ez is olyan megnyugtató, vigasztaló a hívő ember számára. Aranyaló, őszi napon, aszúsodó édes mustok szüretelése közben temetünk. Emléked is legyen olyan üdítő és gyógyító erő, mint az édes, nemes aszu-boroké...

Drága József bátyánk!

Gazdag papi életed jutalma legyen az Úr Jézus. Síri pihenésed legyen csöndes és áldott. Emléked sokáig fogják őrizni a tokaji emberek.
Isten Veled!”

(Elhangzott 1959. november hó 4-én. Az írás megtalálható: Béres Béla lelkész, Visszaemlékezések Tokaj 1953-1983.c. könyv 72-74. oldalakon)

Tevékenységét életében is rendkívül komoly tisztelet övezte. Lelkipásztori, írói, helytörténeti munkásságával szeretett városát és egyházközségét szolgálta.

A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:

Almássy Károly, Bencsik János és Damjanovics József tanulmányai a „Tokaj és Hegyalja IX.” c. helytörténeti sorozatban.

Meghívó Mosolygó József emléktáblájának felszentelésére.

Béres Béla: Visszaemlékezések Tokaj 1953-1983.

Várhelyi Gyula értékjavaslata